

AO-124

April-2025

B.A., Sem.-IV (NEP)

Minor-DSC-M-244 : Political Science
(Indian Polity-II)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્ય વચ્ચેના ધારાકીય સંબંધો ચર્ચો. 10
અથવા
1. ભારતમાં કેન્દ્ર અને રાજ્ય વચ્ચેના કારોબારી સંબંધો સમજાવો. 10
2. ભારતમાં ચૂંટણીપંચની રચના અને કાર્યો સમજાવો. 10
અથવા
2. નાણાંપંચ વિશે નિબંધ લખો. 10
3. ભારતના મુખ્ય રાષ્ટ્રીય પક્ષ-ભારતીય રાષ્ટ્રીય કોંગ્રેસ અને ભારતીય જનતા પક્ષની વિચારધારા જણાવો. 10
અથવા
3. ભારતના રાજકારણમાં પ્રાદેશિક પક્ષોની ભૂમિકા જણાવો. 10
4. પ્રાંતવાદ અને ભાષાવાદની સમસ્યાઓ વિશે સમજૂતી આપો 10
અથવા
4. ધાર્મિક સંક્રુચિતતા અને જ્ઞાતિવાદની સમસ્યા સમજાવો. 10
5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરી જવાબ લખો : (12માંથી 10) 10
(1) રાષ્ટ્રની સુરક્ષા, સલામતી અને રાષ્ટ્રહિતના વિષય અંગે કોની પાસે નિર્ણય લેવાની આખરી સત્તા છે ?
(a) રાજ્ય સરકાર (b) કેન્દ્ર સરકાર
(c) રાજ્યપાલ (d) આમાંથી કોઈ નહીં
(2) રાજ્ય અને કેન્દ્ર વચ્ચે નાણાંકીય સંબંધો માટે કઈ સંસ્થા જવાબદાર છે ?
(a) નાણાં પંચ (b) આયોજન પંચ
(c) રાજ્યપાલ (d) સેન્ટ્રલ બેંક

- (3) ભારતના બંધારણના કયા ભાગમાં ચૂંટણી પંચનો ઉલ્લેખ કરવામાં આવેલો છે ?
 (a) ભાગ-7 (b) ભાગ-15
 (c) ભાગ-3 (d) ભાગ-14
- (4) નાણાં પંચ કઈ અવધિ માટે નિમાય છે ?
 (a) દર બે વર્ષ (b) દર પાંચ વર્ષ
 (c) દર દસ વર્ષ (d) દર વર્ષની શરૂઆતમાં
- (5) કેન્દ્ર-રાજ્ય સંબંધોમાં વિવાદ નિવારણ માટે કઈ સંસ્થા મહત્વપૂર્ણ છે ?
 (a) ભારતનું સંવિધાન (b) સુપ્રિમ કોર્ટ
 (c) રાજ્યપાલ (d) મુખ્યમંત્રી પરિષદ
- (6) CAG (મહાલેખા નિયંત્રક)ની મુખ્ય જવાબદારી શું છે ?
 (a) રાષ્ટ્રીય સુરક્ષા (b) નાણાંકીય હિસાબોનું ઓડિટ
 (c) ચૂંટણી નિયંત્રણ (d) નીતિ ઘડવણ
- (7) ભારતમાં નિયંત્રક અને મહાલેખા પરીક્ષક (CAG)ની નિમણૂક કોણ કરે છે ?
 (a) રાષ્ટ્રપતિ (b) વડાપ્રધાન
 (c) ભારતના મુખ્ય ન્યાયાધીશ (d) રાજ્યપાલ
- (8) બહુજન સમાજ પાર્ટીનું ચૂંટણીચિહ્ન શું છે ?
 (a) સાયકલ (b) કમળ
 (c) હાથી (d) રેંટિયો
- (9) બી.જે.ડી. પક્ષનું વર્યસ્વ કયા રાજ્યમાં છે ?
 (a) ઓરિસ્સા (b) રાજસ્થાન
 (c) તમિલનાડુ (d) હરિયાણા
- (10) ભાષાવાદની રાજકારણમાં ઊભરણી કયા પરિપ્રેક્ષ્યમાં થઈ ?
 (a) વંચિત વર્ગો (b) ભાષાક્ષેત્ર આધારે રાજ્યોની રચના
 (c) ધાર્મિક વિચારધારા (d) ઔદ્યોગિકીકરણ
- (11) નક્સલવાદ કઈ સમસ્યાથી સંકળાયેલો છે ?
 (a) ધર્મવિશેષ વિરોધ
 (b) જાતિવાદ
 (c) જમીન અને અર્થતંત્રની અસમાનતા
 (d) આંતરરાષ્ટ્રીય ષડ્યંત્ર
- (12) ધર્મ અને જાતિ આધારિત મતદાનની સમસ્યા કઈ બાબતને પેદા કરે છે ?
 (a) રાજકીય સ્થિરતા (b) આર્થિક વિકાસ
 (c) સામાજિક વિભાજન (d) ચૂંટણી પદ્ધતિમાં સુધારાઓ

Seat No. : _____

AO-124

April-2025

B.A., Sem.-IV (NEP)

Minor-DSC-M-244 : Political Science
(Indian Polity-II)

Time : 2:00 Hours]

[Max. Marks : 50

1. Discuss the legislative relations between the Centre and the States in India. 10

OR

1. Explain the executive relations between the Centre and the States in India. 10

2. Explain the formation and functions of the Election Commission in India. 10

OR

2. Write an essay on the Finance Commission. 10

3. Explain the ideologies of major national parties in India – Indian National Congress and Bharatiya Janata Party. 10

OR

3. Explain the role of regional parties in Indian politics. 10

4. Give an explanation of the issues of regionalism and linguistic chauvinism. 10

OR

4. Explain the issues of religious intolerance and casteism. 10

5. Choose the correct option and write the answer : (10 out of 12) 10

(1) Who has the final authority to take decisions regarding national security, safety, and national interest ?

(a) State Government

(b) Central Government

(c) Governor

(d) None of these

(2) Which institution is responsible for financial relations between the Centre and the States ?

(a) Finance Commission

(b) Planning Commission

(c) Governor

(d) Central Bank

- (3) In which part of the Indian Constitution is the Election Commission mentioned ?
(a) Part-7 (b) Part-15
(c) Part-3 (d) Part-14
- (4) For what term is the Finance Commission appointed ?
(a) Every 2 years (b) Every 5 years
(c) Every 10 years (d) At the beginning of each year
- (5) Which institution is important for resolving disputes in Centre-State relations ?
(a) Constitution of India (b) Supreme Court
(c) Governor (d) Council of Ministers
- (6) What is the main responsibility of the CAG (Comptroller and Auditor General) ?
(a) National Security (b) Audit of Financial Accounts
(c) Election Regulation (d) Policy Formulation
- (7) Who appoints the Comptroller and Auditor General (CAG) of India ?
(a) President (b) Prime Minister
(c) Chief Justice of India (d) Governor
- (8) What is the election symbol of the Bahujan Samaj Party ?
(a) Cycle (b) Lotus
(c) Elephant (d) Plough
- (9) In which state is the BJD party dominant ?
(a) Odisha (b) Rajasthan
(c) Tamil Nadu (d) Haryana
- (10) In what context did the rise of linguistic politics occur ?
(a) Marginalized communities
(b) Formation of states based on language
(c) Religious Ideologies
(d) Industrialization
- (11) Naxalism is related to which issue ?
(a) Religious Opposition (b) Casteism
(c) Inequality in Land and Economy (d) International Conspiracy
- (12) What issue is created by voting based on religion and caste ?
(a) Political stability (b) Economic development
(c) Social division (d) Electoral reforms
-